

Tuusulan kunta

**PERUSOPETUSLAIN MUKAINEN
KOULULAISTEN ILTAPÄIVÄTOIMINTA**

TOIMINTASUUNNITELMA 1.8.2024 alkaen

Kasvatus- ja sivistyslautakunta 14.5.2024 § 45

1 JOHDANTO.....	4
2 PERUSOPETUSLAIN MUKAINEN AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA.....	4
3 ARVOT, TOIMINTA-AJATUS JA TOIMINNAN TAVOITTEET	4
3.1 Arvot.....	5
Lapsilähtöisyys.....	5
Avoimuus.....	5
Oikeudenmukaisuus.....	5
Yhteisöllisyys.....	5
Turvallisuus.....	5
3.2 Toiminta-ajatus.....	5
3.3 Toiminnan tavoitteet.....	5
Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen	5
Tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen.....	6
Eettisen kasvun tukeminen	6
Osallisuuden edistäminen, tasa-arvon lisääminen ja syrjäytymisen ennaltaehkäisy.....	6
4 TOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN.....	6
4.1 Toimintaan hakeminen, valintaperusteet, paikan vahvistaminen, irtisanoutuminen ja maksut	6
Hakeminen ja valintaperusteet	6
Paikan vahvistaminen ja irtisanoutuminen	7
Maksut iltapäivätoiminnassa.....	7
4.2 Toiminnan muotoutuminen, ohjaajien määrä ja ryhmäkoot.....	8
4.3 Henkilökunta ja kerhojen toiminnan organisointi.....	8
4.4 Välipala ja vakuutukset.....	9
5 TOIMINNAN SISÄLTÖ	9
5.1 Toimintakulttuuri.....	10
5.2 Toiminta.....	10
6 TIEDONKULKU JA YHTEISTYÖ	10
6.1 Koulun ja iltapäivätoiminnan välillä	10
6.2 Kodin ja iltapäivätoiminnan välillä.....	11
7 TURVALLISUUSSUUNNITELMA	11
8 TOIMINNAN ARVIOINTI JA SEURANTA	11

1 JOHDANTO

Toimintasuunnitelma on tehty ohjaamaan ja tukemaan Tuusulan kunnan perusopetuslain mukaisen iltapäivätoiminnan toteuttamista. Toimintasuunnitelmassa ohjeistetaan ja määritellään toiminnan järjestämisen kannalta oleellisia periaatteita. Eri koulujen iltapäiväkerhot laativat kunnan yhteisen toimintasuunnitelman pohjalta oman vuosittaisen toimintasuunnitelman oman kerhon toiminnasta.

Huoltajat saavat Tuusulan kunnan perusopetuslain mukaisen koululaisten iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelman kautta tietoa toimintaa koskevista päätöksistä ja toimintalinjauksista. Iltapäivätoiminnan kehittäminen vaatii vuosittaisia tarkistuksia ja muutoksia toiminnan sisällöllisten, määrällisten sekä laadullisten tekijöiden osalta. Näin varmistetaan toiminnan tasalaatuisuus, riittävyys ja jatkuva kehittäminen sekä arviointi.

Tuusulan kunnan erityisluokkien iltapäivätoiminta on hyvinvointialueen järjestämää ja kuntien tuottamaa palvelua. Toiminta järjestetään Keusoten kanssa tehdyn erillisen sopimuksen mukaisesti. Toiminnalle on laadittu oma erillinen toimintasuunnitelma, josta ilmenee toiminta-ajatus, toiminnan tavoitteet, toiminnan järjestäminen ja toimintasuunnitelmat ryhmittäin.

2 PERUSOPETUSLAIN MUKAINEN AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA

Aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteista, tavoitteista ja toimintaperiaatteista säädetään perusopetuslain (682/1998) 8a luvussa. Kunta vastaa toiminnan kokonaisuudesta ja se tulee järjestää Opetushallituksen perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteiden 2011 (Määräykset ja ohjeet 2011:1) sekä perusopetuksen laatuksien (Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2012:29) mukaisesti. Kunnan oma toimintasuunnitelma päivitetään ja hyväksytetään kasvatus- ja sivistyslautakunnalla aina tarpeen mukaan.

Kunta voi järjestää itse tai hankkia tämän lain mukaista aamu- ja iltapäivätoiminnan palveluja muulta julkiselta tai yksityiseltä palvelujentuottajalta. Kunnan tulee etukäteen ilmoittaa aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämispaikoista, toiminnan aloitus- ja päättymisajankohdasta sekä siitä, miten sen järjestämään toimintaan haetaan.

Toiminnan kohderyhmänä ovat kunnassa toimivien koulujen ensimmäisen ja toisen vuosiluokkien oppilaat sekä kaikkien vuosiluokkien erityisopetukseen otetut ja siirretyt oppilaat (POL 17§ 2 mom.). Lapsella ja hänen huoltajallaan ei ole subjektiivista oikeutta saada perusopetuslain mukaisia aamu- ja iltapäivätoimintapalveluja. Kunta päättää vuosittain, kuinka monelle lapselle ja missä määrin toimintaa järjestetään kullekin toiminnan piiriin kuuluvalla oppilasryhmälle. Tarjottava määrä voi vaihdella eri kohderyhmien kesken.

Tuusulan kunnassa ei järjestetä kuntatasoisesti aamupäivätoimintaa, joten tässä suunnitelmassa käytetään ilmaisua iltapäivätoiminta, joka on edellä mainitun lain ja perusteiden mukaista.

3 ARVOT, TOIMINTA-AJATUS JA TOIMINNAN TAVOITTEET

Iltapäivätoiminta pohjautuu yleisesti perusopetuksen arvoihin. Tuusulan kunnassa iltapäivätoiminnalle on työntekijöiden kanssa yhdessä luotu omaa toimintaa ohjaavat arvot, toiminta-ajatus ja toiminnan tavoitteet.

3.1 Arvot

Lapsilähtöisyys

Luomme kiireettömän ja empaattisen ilmapiirin, huomioimme lapsen yksilöllisyyden ja lapsen edun sekä mietimme toiminnan lapsen näkökulmasta. Vahvistamme lasten osallisuutta.

Avoimuus

Tiedotetaan, keskustellaan ja kohdataan yhteistyötahot onnistuneen viestinnän avulla. Työskentelemme yhteisöllisesti.

Oikeudenmukaisuus

Toiminnan lähtökohtana on tasapuolinen kohtelu, luottamuksen herättäminen ja kunnioitus kaikkien osapuolten välillä.

Yhteisöllisyys

Kannustamme ja rohkaisemme lapsia onnistumaan ja oppimaan yhdessä, luoden samalla vahvan yhteisön ja me-hengen. Tämä edistää sosiaalisten taitojen kehittymistä ja vahvistaa yhteenkuuluvuuden tunnetta.

Turvallisuus

Luodaan sekä fyysinen että psyykkisesti turvallinen toimintaympäristö. Vahvistetaan kasvatuskumppanuutta huoltajien ja henkilöstön välillä.

3.2 Toiminta-ajatus

Koululaisten iltapäivätoiminta on lasten vapaa-ajan toimintaa tutussa paikassa, missä aikuisen läsnäolo ja ohjaus luovat lapselle turvallisen iltapäivän sekä turvallisen kasvuympäristön. Lapsen yksilöllinen huomioiminen, erilaisuuden hyväksyminen, onnistumisen elämykset ja sosiaalisen kasvuun liittyvät näkökohdat ovat suunnittelun lähtökohtana. Iltapäivätoiminta tukee kodin ja koulun kasvatustehtävää.

Lapsi voi osallistua aikuisen ohjauksessa monipuoliseen ja virkistävään vapaa-ajan toimintaan, joka on suunnitelmallista, ohjattua ja valvottua, unohtamatta lasten omaa toimintaa, leikkiä, rentoutumista ja lepoa.

3.3 Toiminnan tavoitteet

Toimintaa ohjaavat perusopetuksen yleiset kasvatustavoitteet ja se on jatkumo varhaiskasvatuksen sekä esiopetuksen kasvatustehtävälle. Iltapäivätoiminnan yleisenä tavoitteena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä sekä luoda pohja hyvälle kasvulle. Keskeistä on nähdä opetus- ja oppimisprosessien sekä vapaa-ajan toimintojen kasvatuksellinen ja opetuksellinen johdonmukaisuus ja jatkuvuus.

Toiminnan tarkoituksena on ennaltaehkäistä riskitekijöitä, jotka liittyvät lapsen valvomattomaan ajankäyttöön ja yksinoloon. Turvallisen aikuisen läsnäolo helpottaa perheen ja työelämän yhteensovittamista. Iltapäivätoiminnalle on ominaista monipuolisuus, tarvelähtöisyys ja vapaaehtoisuus.

Iltapäivätoiminnanohjaaja on vastuullinen aikuinen, joka luo turvallisen ja avoimen ilmapiirin. Turvallisuuden tunne tulee mm. yhteisesti luotujen sääntöjen noudattamisesta sekä keskinäisestä arvostuksesta ja luottamuksesta. Ohjaaja on johdonmukainen ja antaa perustelut toiminnalleen. Ohjaaja on myös omalla käyttäytymisellään malli lapselle.

Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen

Iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä. Huoltajilla on ensisijainen vastuu lapsen kasvatustyöstä. Ohjaajien työtä ohjaavana periaatteena on kasvatuskumppanuus. Kodin ja koulun kasvatustyön

tukeminen edellyttää keskinäisen kunnioituksen ja tasa-arvoisuuteen perustuvaa yhteistyötä, jossa korostuu yhteinen vastuu ja mielenkiinto lapsen kehitystä kohtaan. Avoin ja luottamuksellinen vuorovaikutus auttaa myös ongelmatilanteiden kohtaamiseen.

Tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen

Tavoitteena on ohjata lasta ilmaisemaan ja nimeämään erilaisia tunteita sekä oppimaan niiden säätelyä. Itsensä hyväksyminen ja hyväksytyksi tuleminen kokemukset ovat myös iltapäivätoiminnan tavoitteita. Osallistumisen ilo, onnistumisen kokemukset, rohkaisu ja kiittäminen tukevat itsetunnon kehitystä ja samalla lapsi oppii luottamaan omiin taitoihinsa. Tunne-elämää ja sosiaalista kehitystä tuetaan myös edistämällä lasten yhteistoimintaa. Kaverisuhteet ja yhdessä toimiminen luovat yhteenkuuluvuutta, vastavuoroisuutta sekä tunteiden ilmaisua ja säätelyä. Yhteisten sääntöjen ja rajojen tarkoituksena on antaa lapselle kokemus turvallisuudesta ja välittämisestä.

Eettisen kasvun tukeminen

Lapsi nähdään arvokkaana yksilönä, joka tarvitsee aikuisen ohjausta, mallia ja tukea eettiseen ajatteluun ja vuorovaikutustaitoihin. Eettisen kasvun tavoitteena on vastuullisuuden ja vastavuoroisuuden ymmärtäminen. Iltapäivätoiminnassa lapsen huomio kiinnitetään vastuuseen omasta hyvinvoinnista, terveellisistä elämäntavoista, toisen hyvinvoinnista, oman toiminnan ja käyttäytymisen aiheuttamista seurauksista ja tunteista sekä itselle että toisille. Tavoitteena on luoda yhteisöllinen ilmapiiri hyödyntäen ryhmän vuorovaikutusta ja tilanteisiin liittyviä keskusteluja sekä lapsia ohjataan käsittelemään ristiriitatilanteet myönteisesti ja rakentavasti.

Osallisuuden edistäminen, tasa-arvon lisääminen ja syrjäytymisen ennaltaehkäisy

Lapsia kuunnellaan ja heidän toiveitaan otetaan huomioon toimintaa suunniteltaessa. Luodaan tilanteita, jotka lisäävät lapsen osallisuuden kokemuksia. Toimintaa suunniteltaessa ja toteutettaessa huomioidaan lasten kehityksen erot ja erilaiset tarpeet. Osallisuus ja tasa-arvo ennaltaehkäisevät syrjäytymistä. Lapsen syrjäytymistä aiheuttavat tekijät pyritään havaitsemaan mahdollisimman varhain ja tuen järjestämiseen kiinnitetään huomiota.

4 TOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN

Tuusulan kunnassa koululaisten iltapäivätoiminta järjestetään kasvatus- ja sivistyslautakunnan vahvistaman toimintasuunnitelman mukaisesti. Iltapäivätoiminta on tarkoitettu ensisijaisesti ensimmäisen ja toisen luokan oppilaille, kaikkien vuosiluokkien erityisopetukseen otetuille/siirretyille oppilaille sekä sosiaalisista syistä iltapäivätoiminnasta hyötyville oppilaille.

Iltapäivätoimintaa järjestetään pääasiallisesti klo 12.00 - 16.00 välisenä aikana. Kouluilla, jossa on koko kuntaa palvelevia erityisopetuksen, ruotsin kielen ja valmistavan opetuksen ryhmiä tai oppilaita kouluilta, joissa iltapäivätoimintaa ei järjestetä, on iltapäivätoimintaa klo 12.00 - 16.30 välillä. Iltapäiväkerhot toimivat koulupäivien kanssa samaan aikaan. Koulujen loma-aikoina (syys-, joului- ja talviloma) ja lauantaisin ei järjestetä perusopetuslain mukaista toimintaa. Loma-ajat eivät vaikuta kuukausimaksun määrään.

4.1 Toimintaan hakeminen, valintaperusteet, paikan vahvistaminen, irtisanoutuminen ja maksut toiminnassa

Hakeminen ja valintaperusteet

Iltapäivätoiminnasta, toimintaan hakemisesta ja hakuajasta tiedotetaan kunnan tiedotuskanavilla samaan aikaan, samassa ilmoituksessa, kuin kouluihin ja esiopetukseen ilmoittautuminen tapahtuu. Tieto toimintaan hakemisesta menee kouluihin ja esiopetuksen puolelle.

Hakeminen koululaisten iltapäivätoimintaan järjestetään siten, että seuraavan lukuvuoden ensimmäisen luokan oppilaille lähetetään tiedote toimintaan hakemisesta kouluun ilmoittautumiskirjeen mukana (tammikuu) ja tuleville toisen luokan oppilaille tiedote laitetaan koulun kautta jakoon.

Haku aika toimintaan on kevätlukukauden aikana. Tarkemmat hakuajat tiedotetaan lukuvuosittain.

Hakuohjeet löytyvät kunnan nettisivuilta. Päätökset kerhopaikoista lähetetään perheille toukokuun aikana. Uusia oppilaita otetaan toimintaan mukaan kesken toimintakauden, mikäli ryhmässä on tilaa.

Otettaessa lapsia iltapäivätoimintaan, on heihin sovellettava yhdenvertaisia valintaperusteita. Toimintaan ottamisesta tehdään hallinnollinen päätös. Mikäli toimintaan hakee enemmän lapsia kuin voidaan ottaa, etusijalla on 1. vuosiluokan oppilaat. Seuraavaksi valinta tehdään 2. vuosiluokan oppilaiden kesken painottaen tuen tarpeita (esim. terveyden tila ja sosiaaliset syyt). Toimintaan hakevien 3.-9.lk erityiseen tukeen otettujen tai siirrettyjen oppilaiden sekä valmistavan luokan 3.-4. -luokkalaisten oppilaiden osalta päätös iltapäivätoiminnan paikan myöntämisestä tehdään tapauskohtaisen harkinnan perusteella.

Paikkapäätösten ja ryhmiin sijoittelun valmistelussa tehdään yhteistyötä esiopetuksen, koulun sekä toiminnan järjestäjän välillä. Paikan myöntämisessä voidaan käyttää harkintaa, huomioiden perheen/lapsen tarpeet ja tilanne. Hakijoiden ollessa tasavertaisia valinta suoritetaan arpomalla. Kerhopaikkaa vaille jääneet oppilaat jäävät halutessaan jonoon. Valintaperusteet jonosta ovat samat.

Paikan vahvistaminen ja irtisanoutuminen

Hakemuksella perheet sitoutuvat haettuun iltapäivätoiminta-aikaan. Perheille lähetetään päätös paikasta, esite toiminnasta ja kerhosta sekä esitietolomake. Huoltaja voi peruuttaa paikan kuluitta 14 vuorokauden kuluessa päätöksen saamisen jälkeen. Peruutus tulee tehdä kirjallisesti iltapäivätoiminnan koordinaattorille. Peruutusajan päätyttyä noudatetaan irtisanomismenettelyä. Iltapäivätoimintapaikka myönnetään koko lukuvuodeksi.

Iltapäivätoimintaan tulee ilmoittautuessaan sitoutua 4,5 kk:n ajaksi eli joulukuun loppuun.

Syksyn aikana irtisanoutumistilanteissa voi täydellisen vapautuksen maksuista irtisanomisajan jälkeen saada ainoastaan seuraavista syistä: paikkakunnalta muutto, taloudellinen muutos perhetilanteessa (mm. työttömyys, vuorotteluvapaa, äitiysloma) tai lapsen edun sitä vaatiessa. Mikäli irtisanoutuminen tehdään lapsen edun perusteella, tullaan asiassa kuulemaan myös ryhmän ohjaajia, opettajaa ja tarvittaessa muita tahoja. Muissa tapauksissa perheeltä laskutetaan irtisanomisajan jälkeen puolet toimintamaksusta syyslukukauden loppuun.

Kevätlukukaudella irtisanoutuminen toiminnasta tapahtuu irtisanoutumisajan puitteissa.

Irtisanoutumisaika on aina yksi kokonainen kalenterikuukausi. Irtisanoutuminen iltapäivätoiminnasta tulee tehdä kirjallisena vähintään kuukautta ennen viimeisen läsnäoloaikakauden loppua. Osallistumissuhde päätetään aina kuukauden loppuun. Lopettamisesta tulee aina olla myös yhteydessä kerhon vastuuohjaajaan. Käytännön ohjeet irtisanomiseen saa iltapäivätoimintaryhmistä, iltapäivätoiminnan koordinaattorilta ja kunnan nettisivuilta.

Maksut iltapäivätoiminnassa

Iltapäivätoiminnasta peritään kiinteä kuukausimaksu. Kuukausimaksut tarkistetaan ja vahvistetaan erillisen päätöksen mukaan. Elokuun maksu on puolet kuukausihinnasta ja kesäkuusta ei mene maksua. Kerhomaksusta myönnetään 20% sisarusalennus. Osa-aikaisia tai osaviikkoisia toiminta-aikoja / hintoja ei ole. Koulujen loma-ajat, kuukausien pituus tai läsnäolopäivät eivät vaikuta kuukausimaksun suuruuteen.

Huoltajalla on mahdollista hakea maksuhojennusta (50 % tai 0 %) tulojen perusteella. Maksuhojennuksissa sovelletaan etukäteen määriteltyä ja kasvatus- ja sivistyslautakunnassa päätettyä tulo rajataulukkoa. Asiaksmaksuohjeet löytyvät opetuksen iltapäivätoiminnan nettisivuilta.

Hakemuksella perheet sitoutuvat toimintamaksujen maksamiseen. Jos lapsi ei sairautensa vuoksi voi kalenterikuukauden aikana osallistua toimintaan yli 10 päivänä, maksusta peritään vain puolet. Jos sairaudesta aiheutuva poissaolo kestää koko kalenterikuukauden, maksua ei peritä. Sairaslomista tulee esittää sairauslomatoimisto ja sairauslomasta tulee ilmoittaa etukäteen myös iltapäivätoiminnan ohjaajalle. Jos lapsi ei muusta etukäteen ilmoitetusta syystä osallistu koko kalenterikuukautena toimintaan, maksuna peritään puolet kuukausimaksusta.

Toiminta-ajan muutos voidaan tehdä ilmoittamalla iltapäivätoiminnan koordinaattorille lapsen nimi, muutoksen alkamisaika ja iltapäivätoimintapaikka. Toiminta-ajan muutos aika on vähintään yksi kokonainen kalenterikuukausi. Muutokset ja laskutus alkavat aina kuukauden alusta.

4.2 Toiminnan muotoutuminen, ohjaajien määrä ja ryhmäkoot

Iltapäiväkerho perustetaan koululle, jos toimintaan ilmoittautuu vähintään 13 lasta. Suurten koulujen kohdalla arvioidaan vielä erikseen oman koulun ja lähellä olevien pienten koulujen hakijatilanne. Tarvittaessa perustetaan ns. satelliittiryhmä pienelle koululle, jos siellä kerhoon ilmoittautuneiden määrä on lähellä 13 ja / tai ison koulun 2. luokan oppilaita on jäämässä jonoon tai jos kerho on kasvamassa muuten liian suureksi.

Mikäli lapsen omalle koululle ei muodosteta iltapäiväkerhoa, tarjotaan paikkaa sellaisesta koulusta, missä paikkoja on. Tuusulan kunta varmistaa iltapäivätoiminnan jatkuvuuden oppilasmäärien pienenemisestä huolimatta ja järjestää kuljetuksen iltapäiväkerhoon niiltä kouluilta, joille kerhoa ei synny. Kuljetusoikeutta iltapäiväkerhosta kotiin ei ole. Kerhoista päättää sivistysjohtaja resurssipäätöksen yhteydessä lukuvuosittain.

Koulujen iltapäivätoimintaan otettavien lasten enimmäismäärään vaikuttavat hakijamäärän lisäksi myös koululta tarkoitukseen järjestetyt tilat. Koordinaattori arvioi yhdessä rehtoreiden kanssa tilat ja muodostaa tämän jälkeen ryhmälle enimmäiskoon.

Pidempää toiminta-aikaa järjestetään kouluilla, joissa tarjotaan koko kuntaa palvelevaa toimintaa tai jos kerhoon osallistuu sellaisten koulujen oppilaita, joilla iltapäivätoimintaa ei järjestetä.

Vuodenvaihteessa arvioidaan kerhokohtaisesti, onko edelleen kysyntää pidemmälle toiminta-ajalle vai supistetaanko toiminta-aika kevätlukukaudeksi päättymään klo 16.

Iltapäiväkerhoissa toimii 1 - 6 ohjaajaa kerhon lapsimäärästä riippuen:

13 - 26 lasta = 1 - 2 ohjaajaa

26 -36 lasta = 3 ohjaajaa

36 -46 lasta = 4 ohjaajaa

46 -56 lasta = 5 ohjaajaa

56 - 66 lasta = 6 ohjaajaa

Ohjaajien lukumäärän ja työajan määrittelevät lasten määrä, läsnäoloajat sekä erityistä tukea tarvitsevien lasten osuus ryhmässä.

4.3 Henkilökunta ja kerhojen toiminnan organisointi

Koululaisten iltapäivätoiminta kuuluu sivistyksen toimialueen kasvun- ja oppimisen tulosalueen opetuksen tulosyksikön palveluihin, jonka esimiehenä toimii opetuspäällikkö. Kunnallisen iltapäivätoiminnan organisoimisesta, toiminnan suunnittelusta ja toiminnasta vastaa iltapäivätoiminnan koordinaattori. Koulunkäynninohjaajien lähiesimiehisyysdestä ja koululla tapahtuvasta toiminnasta vastaa koulun rehtori. Iltapäivätoiminnan koordinaattori ja rehtori kehittävät yhteistyössä koulukohtaista sekä kunnan iltapäivätoimintaa.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajien kelpoisuudesta säädetään opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen (986/1998) 9 a §:ssä. Lisäksi lapsiryhmien ohjaajien rikostaustan selvittämisestä säädetään lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetussa laissa (1138/2003).

Tuusulan jokaisessa iltapäiväkerhossa on vastuuhjaaja, jolla on vastuu kerhon päivittäisestä ja viikoittaisesta ohjelmien suunnittelusta sekä toteutumisesta yhdessä muiden ohjaajien kanssa. Vastuuhjaajat ja koordinaattori tapaavat vähintään neljä kertaa lukuvuoden aikana. Tapaamisissa aikana suunnitellaan toimintaa, käydään läpi kunnan yhteisiä toimintamalleja, budjettia sekä jaetaan pedagogista osaamista. Tapaamisiin voi osallistua myös toimintaa järjestävien koulujen rehtoreita.

Jokaiselle koululle tehdään oma iltapäiväkerhon toimintasuunnitelma. Suunnitelman tekemisestä vastaa vastuuhjaaja yhdessä ohjaajien ja rehtorin kanssa. Sisältöjen suunnittelussa otetaan huomioon myös ryhmän tilanne, lasten tarpeet ja toiveet. Kirjatut toimintaohjeet ovat kerholle työvälina oman toiminnan arvioimiseen ja kehittämiseen.

Jokainen kerho järjestää tarpeen mukaan säännöllisesti yhteisen palaverin, missä käydään läpi mennyttä, ajankohtaisia asioita ja mietitään tulevaa. Työntekijöitä kannustetaan avoimeen keskusteluun ja yhdessä tekemisen henkeen.

Ohjaajien kehityskeskustelut käydään esihenkilön kanssa kerran toimintavuoden aikana ja tarvittaessa koordinaattori järjestää kerhojen tiimeille ryhmäkehityskeskustelun kerran vuodessa. Ohjaajille järjestetään kiinnostuksen ja tarpeen mukaan yksilöllistä tai yhteistä koulutusta. Koulutuksen tarkoituksena on auttaa ylläpitämään ammattitaitoa ja antaa virikkeitä. Työhyvinvointiin liittyvää toimintaa järjestetään yhteisten tapaamisten, koulutusten yhteydessä sekä koulukohtaisesti.

Iltapäivätoimintaa kehitetään yhteistyössä iltapäivätoiminnan koordinaattorin, järjestävän koulun rehtorin sekä vastuuhjaajan kanssa. Se edellyttää säännöllisiä tapaamisia ja tutustumista iltapäiväkerhojen arjen toimintaan.

4.4 Välipala ja vakuutukset

Toimintaan kuuluu välipala, joka tarjotaan noin klo 14.00 - 14.30 välillä joko koulun ruokalassa tai kerhotilassa. Ohjaajat huolehtivat välipalatilanteen järjestelyistä.

Iltapäivätoiminta kuuluu koulujen kanssa samaan kunnan järjestämän tapaturmavakuutuksen piiriin. Vakuutus on voimassa lapsen osallistuessa iltapäivätoimintaan sekä kotimatalla. Vahingon sattuessa toimitaan samojen ohjeiden mukaan kuin koulupäivänkin aikana.

5 TOIMINNAN SISÄLTÖ

Iltapäivätoiminnalla on sisällöllisesti oma erityisluonteensa, jolle on ominaista toiminnan monipuolisuus, tarvelähtöisyys ja vapaaehtoisuus. Yksityiskohtaisiin sisältöihin vaikuttavat koulun koko, lapsimäärä, ohjaajien vahvuudet, painotukset sekä käytännön mahdollisuudet. Joka vuosi toimintaa kokonaisuudessaan joudutaan arvioimaan uudestaan ja toiminnan sisältö muokkautuu sekä tarkentuu joka syksy uudestaan.

Iltapäivätoiminnan sisällössä kiinnitetään erityisesti huomiota leikkiin, luovaan toimintaan ja myönteisiin elämyksiin, riittävä lepoa ja lepoa hetkiä unohtamatta. Toiminnan sisältöön voi liittyä myös erilaisia lapsen kasvua tukevia toimintoja, kuten liikunta, ulkoilu, käden taidot, kielellinen ja kuvallinen ilmaisu, musiikki ja arkiaskareet. Toiminnassa varataan aikaa myös läksyjen tekemiseen, jos perheet sitä lapsilleen haluavat. Läksyjen tarkistusvastuu on aina kotona ja tästä muistutetaan perheitä.

5.1 Toimintakulttuuri

Koulussa toimivan iltapäivätoiminnan toimintakulttuuri muokkautuu koulun toimintakulttuurin mukaan. Iltapäivätoiminnassa mietitään kerhon toimintakulttuuria samoilla periaatteilla, muistaen kuitenkin, että iltapäivätoiminta on lasten vapaa-aikaa.

Kouluilla, joissa on iltapäivätoimintaa, sovitaan yhdessä käytännön järjestelyistä, kuten materiaalien ja tilojen yhteiskäytöstä.

5.2 Toiminta

Iltapäiväkerholaiset kokoontuvat viimeisen oppituntinsa jälkeen kerhokohtaisesti sovitussa paikassa, missä ohjaajat ottavat heidät vastaan. Kerhokohtaisesti on suunniteltu, sovittu ja kirjattu päivän kulku. Päivään kuuluu ulkoilua, vapaata leikkiä, ohjattua toimintaa, välipala, rauhoittumista, lepäilyä ja läksyjen tekoa. Isommissa ryhmissä lapset jakaantuvat pienempiin ryhmiin ohjaajien lukumäärästä riippuen. Päivän kulkuun ja viikko-ohjelmaan vaikuttavat lasten lukujärjestykset ja käytössä olevat tilat.

Jokaiseen iltapäiväkerhoon suunnitellaan oma toimintasuunnitelma, joka sisältää viikko-ohjelman ja kuukausi / kausisuunnitelman. Suunnitelman apuna käytetään vuoden kulkua, kerhovuoden tapahtumia, oman alueen erityistapahtumat ja mahdollisuudet, teemoja ja ohjaajien erityisosaamisia sekä kiinnostuksen kohteita.

Ohjattu tuokio voi sisältää perinteisiä leikkejä, ryhmäytymisleikkejä ja -pelejä, liikuntaa, kädentaitoja, ilmaisua, musiikkia, tarina- ja satutuokioita. Lasten vapaa leikki pitää sisällään mahdollisuuden mm. piirtämiseen, askarteluun, muovailuun, pelailuun, rakenteluun ja leikkiin. Lapsista lähtevät ideat synnyttävät jokaisesta kerhosta vielä omannäköisen ja ohjaajien oma innostus, heittäytyminen ja harrastuneisuus tuovat oman leiman.

Koulutiloissa toimittaessa noudatetaan koulun yleisiä järjestyssääntöjä.

6 TIEDONKULKU JA YHTEISTYÖ

Laadukas iltapäivätoiminta perustuu sujuvaan yhteistyöhön ja tiedonkulkuun kodin, koulun sekä iltapäivätoiminnan välillä.

6.1 Koulun ja iltapäivätoiminnan välillä

Iltapäivätoiminnalla ja koululla on yhtenevät kasvatustavoitteet ja arvomaailma. Yhteisen toimintakulttuurin muodostumisen edellytyksenä ovat selkeät ja säännölliset yhteistyömuodot koulun kanssa. Yhteistyö rehtorien, opettajien, erityisluokanopettajien, koulun opiskeluhuoltoryhmän, esiopetuksen ja muiden tahojen kanssa on erityisen tärkeää. Tavoitteena on tunnistaa yksittäisen lapsen tarpeet, auttaa lasta koulutyössään ja

koulupäivässään, sosiaalisissa suhteissaan sekä tukea perhettä lapsen kasvatuksessa yhteistyössä koulun kanssa.

Ennen toimintakauden alkua koordinaattori ja rehtorit sopivat toiminnasta kyseisessä koulussa. Koordinaattori toimittaa kouluille tiedot iltapäiväkerhoon osallistuvista oppilaista. Koulu toimittaa ohjaajille oppilaiden lukujärjestykset. Kerhon ja koordinaattorin yhteystiedot jaetaan toimintaan osallistuvien lasten opettajille ja rehtorille.

Heti koulun alussa opettajien kanssa käydään keskustelua oppilaista, toiminnasta ja sovitaan toimintaan siirtymisestä sekä käytänteistä. Rehtori huolehtii ja sopii tilojen käytöstä, tiedottamisen periaatteista, aikataulusta, yhteisistä pelisäännöistä ja järjestyssäännöistä iltapäivätoiminnan ja perusopetukseen osallistuvien henkilöiden kanssa.

Opiskeluhooltohenkilöstö on tietoinen koulun oppilaiden iltapäivätoiminnasta siinä määrin, että voi oppilaiden tukitoimia suunniteltaessa huomioida myös lapsen iltapäivän aikaisen toiminnan. Henkilöstö toimii tarvittaessa huoltajan luvalla yhteistyössä vastuuohjaajan kanssa. Jos huoltaja ei ole antanut yksilöityä lupaa yhteistyölle, voi opiskeluhooltohenkilöstö antaa nimetöntä yleisluontoista konsultaatiota iltapäivätoiminnan ohjaajille.

Vanhemmilta kysytään heti lukuvuoden alussa, esitietolomakkeessa, kirjallisesti lupa yhteistyön tekemisestä lasta koskevien ja auttavien tahojen kanssa sekä aina vielä erikseen tilanteen mukaan.

6.2 Kodin ja iltapäivätoiminnan välillä

Ohjaajia kannustetaan avoimeen keskusteluun, kuunteluun ja kunnioitukseen vanhempien kanssa. Vanhemmilla on ensisijainen kasvatust vastuu omasta lapsesta ja ohjaajat voivat olla siinä rinnalla tukemassa vanhempien kasvatustehtävää ja lapsen koulunkäyntiä. Perheiden ja ohjaajien yhteistyöllä pyritään muodostamaan yhteisvastuullinen kasvatuskumppanuus, jossa korostuu huolenpito ja mielenkiinto lapsen arjesta.

Heti ensimmäisenä koulupäivänä toimintaan osallistuville perheille jaetaan tieto iltapäivätoiminnasta, ohjaajista sekä kerhon yhteystiedot. Vanhemmille tiedotetaan kerhon päivän kulusta, toiminnasta ja yleisistä asioista. Molemminpuolinen päivittäinen viestittely tapahtuu Wilman tai puhelimen välityksellä sekä päivittäisissä hakutilanteissa.

Vuosittain pidetään 1 - 2 vanhempainiltaa ja/tai avoimien ovien iltaa. Vanhempainilta voidaan pitää koulun vanhempainillan kanssa samaan aikaan. Vanhemmat voivat tarvittaessa varata ajan erilliseen keskusteluun ohjaajan kanssa. Koordinaattori on vanhempien tavoitettavissa puhelimen ja sähköpostin välityksellä. Kunnan nettisivujen kautta löytyy myös tietoa koululaisten iltapäivätoiminnasta Tuusulassa.

7 TURVALLISUUSUUNNITELMA

Jokaiseen kerhoon jaetaan Tuusulan kunnan koulujen turvallisuussuunnitelma. Iltapäiväkerhon ohjaajat käyvät koulun turvallisuus- ja pelastussuunnitelman läpi ja muokkaavat sen tarvittaessa iltapäivätoimintaan sopivaksi.

8 TOIMINNAN ARVIOINTI JA SEURANTA

Iltapäivätoiminnan arvioinnista säädetään perusopetuslain 48c §:ssä (1136/2003). Toiminnan järjestäjänä kunnan tulee arvioida antamaansa toimintaa sekä osallistua toimintansa ulkopuoliseen arviointiin. Arvioinnin tarkoituksena on turvata toiminnan tavoitteiden toteutuminen sekä auttaa luomaan laadukasta iltapäivätoimintaa.

Palautetta saadaan ja otetaan vastaan päivittäin huoltajien ja ohjaajien välillä. Palaute käsitellään mahdollisimman pian yksikön omissa ja ohjaajien yhteisissä palavereissa. Myös lapsilta tullut suullinen palaute huomioidaan toiminnan suunnittelussa.

Koordinaattori ja rehtori seuraavat toiminnan sisältöjen toteutumista ja toimintaa mm. käymällä kerhoissa ja keskustelemalla ohjaajien kanssa. Arviointia tehdään vaihdellen henkilöstökyselyjen, lapsille suunnattujen asiakastytyväisyyskyselyjen tai vanhemmille suunnatun asiakastytyväisyyskyselyjen kautta sekä eri yhteistyötahoille suunnattujen kyselyjen kautta. Arviointikyselyt ovat joko kunnan omia tai valtakunnallisia, toiminnan ulkopuolisia arviointeja.

Toteutetuista arvioinneista tehdään kirjallinen kooste ja palaute käydään läpi ohjaajien kanssa. Kirjalliset kyselyt ovat hyvä työväline oman työn arviointiin ja laadun kehittämiseen. Vuosittain tehdään seuranta- ja arviointiraportti lautakunnan käsiteltäväksi, joka sisältää mm. sen lukuvuoden arviointien koosteet. Näiden pohjalta kehitetään iltapäivätoiminnan sisältöä, toimintaa, johtamista ja työhyvinvointia.

Lasten mukanaoloa toiminnassa seurataan Daisy -järjestelmän kautta. Hakijoista, lapsimääristä, lapsiluvun muutoksista ja toiminta-ajoista pidetään tilastoja. Ohjaajien työajanseurannasta vastaa lähiesimies.

Linkkejä:

[Perusopetuslaki 628/1998 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®](#)
[Aamu- ja iltapäivätoiminta | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)